

Barraca 7 de Les Llobatones

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Les Llobatones
Alçada: 358

Coordenades:

Latitud: 41.64572
Longitud: 1.90296
UTM Est (X): 408643
UTM Nord (Y): 4611023

Classificació

Número de fitxa: 08179 - 380
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Contemporani Modern Popular
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08178A00900009000000
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 01/06/2019 - 02:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada en el vessant hidrogràfic esquerre del rasot que dona naixement al torrent de Les Llobatonès. Un cop situats en el revolt del camí de Les Llobatonès, al peu del torrent, que rep el nom de la casa, l'accés es fa directament entrant per la llera esquerra del rasot que hi mena.

Es tracta d'una barraca del tipus aèria, aïllada, de planta circular, que mesura 2,10 m de diàmetre interior. Està situada en un cap de feixa, per sobre del marge, envoltada de vegetació arbustiva. La porta, orientada a l'oest, mesura 1,10 m d'alçada per 0,63 m d'amplada màxima a l'exterior i 0,50 m a l'interior. El muntants, rectes suporten una llinda, plana. El gruix dels murs és de 0,60 m. El voladís es conserva gairebé intacte, però ha perdut el recobriment de terra exterior que la protegeix de les filtracions de l'aigua de pluja. La coberta és de falsa cúpula, per aproximació de filades. L'alçada màxima és de dos metres. A l'interior de l'estança, destaquen tres tinells o cocons, distribuïts de la següent manera: el primer d'ells se situa a mà esquerra, arranat al terra, de 0,45 m de costat per 0,54 m d'alçada per 0,80 m de fons. A mà dreta d'aquest, separat per un pilar de pedra hi ha un conjunt sobreposat. El primer d'ells està arranat al terra (0,50 m d'amplada per 0,58 m d'alçada per 0,52 m de fons). El superior, fa 0,42 m d'amplada per 0,40 m d'alçada per 0,40 de fons. Una part d'aquest darrer està reomplert de pedra probablement en origen.

Observacions:

Aquesta barraca no consta en l'inventari de l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca.

A l'interior d'aquesta construcció s'ha descobert una colònia de formigues de milers d'individus, altament organitzades que han fet niu no al terra sino entre la pedra de la volta.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de

Bibliografia

- PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.
- RECALL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.
- RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
- SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
- SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
- SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
- SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

